

Foto: Gösta Rydvall

Årsrapport 2013

VI SKALL STRÄVA EFTER STÄNDIGA FÖRBÄTTRINGAR!

För att bli trovärdiga i vår roll som tillsynsmyndighet måste vi visa att vi ställer krav på oss själva. Genom att skaffa oss egen erfarenhet av miljöledning blir vi en bättre samarbetspartner till företag, organisationer och enskilda i deras miljöarbete.

Miljöpolicy

Miljöförvaltningen arbetar på uppdrag av miljö- och klimatnämnden för att nå visionen om den långsiktigt hållbara utvecklingen av staden. För att vi ska bli framgångsrika är det viktigt att vi i alla situationer uppfattas som goda förebilder.

Vår egen påverkan

Vi ska när vi utför vårt arbete vara medvetna om vår egen miljöpåverkan.

Denna påverkan uppkommer som följd av innehållet i de tjänster vi producerar och hur vi till exempel utnyttjar våra lokaler, reser i tjänsten och gör våra inköp.

Ständiga förbättringar

Vi ska arbeta för att åstadkomma ständiga förbättringar när det gäller vårt miljöarbete.

Detta innefattar både direkt som indirekt påverkan.

Bli ledande

Vi ska med vår egen miljöanpassning ligga över de krav vi som tillsynsmyndighet ställer på andra.

Detta innebär att vi med god marginal följer de lagar och andra bestämmelser som gäller för vår verksamhet samt att vi med detta åtar oss att bedriva ett förebyggande miljöarbete.

Samarbete med andra

Vi ska ständigt arbeta med att utveckla miljöarbetet genom samarbete och utbyte med andra aktörer.

Vi själva som resurs

Vi ska nå goda resultat i miljöarbetet genom kunnig och engagerad personal som ansvarsfullt och med helhetsperspektiv tar aktiv del i arbetet. Förvaltningen satsar kontinuerligt på utbildning och information för att alla anställda ska kunna ta ansvar i enlighet med budget och interna miljömål.

Innehållsförteckning

1	Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning.....	4
2	Verksamhetsanalys.....	5
2.1	Väsentliga händelser och verksamhetsutveckling	5
2.1.1	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>5</i>
2.2	Fördjupad analys beträffande ekonomi	7
2.2.1	<i>Analys av årets utfall.....</i>	<i>7</i>
2.3	Värdering av eget kapital.....	8
2.4	Utveckling inom personalområdet.....	8
2.4.1	<i>Särskild fråga om stöd till chefernas kommunikation</i>	<i>9</i>
2.4.2	<i>Övrig utveckling inom personalområdet.....</i>	<i>9</i>
2.5	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	9
2.5.1	<i>Intern kontroll.....</i>	<i>9</i>
2.5.2	<i>Sponsring.....</i>	<i>10</i>
2.5.3	<i>Övriga beslut och/eller uppdrag</i>	<i>10</i>
3	Uppföljning av kommunfullmäktiges budget	11
3.1	Sammanfattande resultat av uppföljningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål	11
3.2	Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges prioriterade mål.....	13
3.2.1	<i>Jämställdheten i stadens verksamheter ska öka</i>	<i>13</i>
3.2.2	<i>Det hållbara resandet ska öka.....</i>	<i>14</i>
3.2.3	<i>Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska minska</i>	<i>14</i>
3.2.4	<i>Upphandling av tjänster med sociala hänsyn ska öka</i>	<i>14</i>
3.3	Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag.....	15
3.4	Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges uppdrag	16
3.4.1	<i>Andelen miljömåltider ska öka till minst 50 procent under mandatperioden.....</i>	<i>16</i>
3.4.2	<i>Av den arbetade tiden i Göteborgs Stad ska max fem procent utföras av timanställd personal. Gäller för mandatperioden.....</i>	<i>16</i>
3.4.3	<i>Under 2014 ska minst 50 procent av stadens tjänsteupphandlingar göras med sociala hänsyn</i>	<i>16</i>
4	Nyckeltalsredovisning	17
5	Bokslut.....	19
5.1	Sammanfattande analys	19
5.2	Resultaträkning.....	19
5.3	Balansräkning	20
6	Fördjupning till nämnden.....	21

6.1	Förvaltningens kompetens inom området klimat ska stärkas	21
6.2	Föreopade områden	21
6.3	Buller	23
6.4	Hav och kustvatten	24
6.5	Västsvenska paketet.....	24
6.6	Luftövervakning	24
6.7	Miljörapporten och miljöprogrammet	24
6.8	Stadsbyggnad.....	25
6.9	Internationellt och forskning.....	25
6.10	Kundnöjdhet	26
6.11	Livsmedelskontroll	26
6.12	Miljötillsyn	29
6.13	Stadsmiljö	30
7	Förvaltningens utvecklingsfrågor (utmaningar)	34
7.1	Skapa samsyn och rätt förväntningar kring vårt uppdrag	34
7.2	Öka samverkan mellan förvaltningens olika verksamhetsområden.....	34
7.3	Behålla, attrahera och rekrytera kompetenta medarbetare.....	34
7.4	Fördela och använda våra resurser så att vi uppnår störst effekt i relation till vårt uppdrag.....	34
7.5	Utveckla ett tydligare serviceperspektiv i arbetet.....	34
7.6	Vara drivande i stadens utveckling för ett hållbart samhälle.....	34

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning

Stadens miljöarbete rankas högt

Göteborgs Stad placerade sig 2013 på fjärde plats i tidningen Miljöaktuellt ranking av kommunernas miljöarbete. Detta kan ses som ett erkännande av det miljöarbete som bedrivs i stadens verksamheter.

Miljöstrategiska styrdokument

Miljö- och klimatnämnden har under året tagit fram följande miljöstrategiska styrdokument som gäller, eller kommer att gälla, för hela staden

- Miljöpolicy
- Miljöprogram
- Klimatstrategiskt program och energiplan
- Åtgärdsprogram inom bullerområdet
- Kemikalieplan

Effektiv, rättsäker och kundtillgänglig tillsyn är en viktig del i miljöarbetet.

Sveriges Kommuner och Landstings undersökning Insikt visar förbättrade resultat överlag för miljötillsynen och livsmedelskontrollen, särskilt för effektivitet, kompetens, tillgänglighet och bemötande. Det serviceområde som ökat mest är bemötande, vilket visar att miljöförvaltningens satsning inom det området gett resultat.

Ekonomi

Resultat för året blev plus 1,6 miljoner kronor, vilket återredovisas till kommunstyrelsen. Avgiftsintäkterna inom miljötillsynen och EU-bidragen blev lägre än budgeterat. Miljötillsynsavgifterna blev dock högre än föregående år. Kostnaderna blev 2,6 miljoner kronor lägre än budgeterat och de största avvikelserna avser verksamhetsutveckling och pedagogiska odlingsträdgårdar.

2 Verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och verksamhetsutveckling

Stadens miljöarbete rankas högt

Göteborgs Stad placerade sig 2013 på fjärde plats i tidningen Miljöaktuellt ranking av kommunernas miljöarbete. Detta kan ses som ett erkännande av det miljöarbete som bedrivs i stadens verksamheter.

Effektiv, rättsäker och kundtillgänglig tillsyn är en viktig del i miljöarbetet.

En primär uppgift för miljö- och klimatnämnden är myndighetsutövning med stöd av framför allt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Tillsynen har brett fokus på många områden och har genomgått och genomgår en förändring och effektivisering. Arbetet har gett effekt på flera olika sätt. Tillgänglighet och effektivitet har ökat bland annat genom att telefonsamtal i första hand hanteras av stadens Kontaktcenter. Detta har resulterat i kortare handläggningstid för befogade klagomål, framför allt inom hälsoskyddet.

Sveriges Kommuner och Landstings undersökning Insikt visar förbättrade resultat överlag för miljötillsynen och livsmedelskontrollen, särskilt för effektivitet, kompetens, tillgänglighet och bemötande. Det serviceområde som ökat mest är bemötande, vilket visar att miljöförvaltningens satsning inom det området gett resultat. Arbetet med ökad förutsägbarhet i myndighetsutövningen, med avgifter och likhet i bedömningar och krav, rättsäkerhet, och på informationssidan pågår.

Miljöprogrammet

Miljöprogrammet beslutades i fullmäktige i december. Och i budgeten för 2014 finns 30 miljoner reserverade för åtgärder under 2014, utöver det som ryms inom befintlig ram eller kan lösas genom omprioriteringar.

Klimatprogrammet

Klimatprogrammet är på remiss och det kommer att ge förutsättningarna för vår långsiktiga omställning. Erfarenheterna från vår samverkan inom Mistra Urban Futures arbete Wise och rapporten Klimatomställning Göteborg kommer att ge oss en bra utgångspunkt för fortsatt arbete.

Åtgärdsprogram inom bullerområdet

Ett åtgärdsprogram inom bullerområdet är taget i vår nämnd, och nu hoppas vi på beslut i fullmäktige i början av 2014. Programmet tar ett helhetsgrepp på bullerområdet och har ett mycket bredare fokus än tidigare.

Miljömåltider

Vi har under året för första gången deltagit i ett EU-projekt inom miljömåltider. Det ger oss mycket inspiration och vi är övertygade om att vi kommer att ha nytta av samarbetet. Stadens beslut om att endast servera ekologiskt kött känns i det sammanhanget också som mycket inspirerande, vi visar att här finns politiskt stöd för en hög ambition.

2.1.1 Viktiga framtidsfrågor

Miljöprogrammet och Kemikalieplanen

Miljöprogrammet ska genomföras i staden. För att miljöarbetet ska bli framgångsrikt måste vi gå från att ha stort fokus på mål till att genomföra åtgärder. Miljöprogrammet blir en viktig värdemätare i den frågan.

En precisering av det arbetet är Kemikalieplanen. Genom den kommer vi att kunna ta viktiga steg mot en mindre giftig miljö. Den kommer att ge förutsättningar för ett mer strukturerat kemikaliearbete och driva på utfasningsarbetet.

Vi ser att stadsdelarna har behov av stöd i kemikaliefrågor. Därför är ett fortsatt samarbete mellan stadsdelarna, miljöförvaltningen och Upphandlingsbolaget en mycket viktig fråga och förslaget med kemikalieråd som finns i kemikalieplanen bör få hög prioritet.

Göteborg ska minska sin klimatpåverkan för att bli en klimatneutral stad

Klimatprogrammet har långsiktigt fokus och en av utmaningarna är att förklara att det inte innebär att åtgärderna kan avvakta. Vi behöver ställa om nu!

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

- Vi behöver anpassa miljö kvalitetsmålet till budgetmålet, så att vi blir tydligare. Ett förslag finns, där även två nya delmål ingår.
- Miljöprogrammet och det klimatstrategiska programmet behöver få hög prioritet i genomförande hos verksamheterna.
- Arbete med gemensamma kalkylförutsättningar för stadens verksamheter behöver påskyndas. Möjligheten att kunna genomföra stora miljö- och energiinvesteringar behöver förbättras för stadens förvaltningar och bolag.

Konsumtionen

Vår konsumtion blir alltmer avgörande för möjligheten att nå hållbar utveckling. I den delen som staden kan påverka ska vi ta vårt ansvar. Men det viktigaste är att skapa förutsättningarna för alla att verkligen bidra till den hållbara staden. Detta är något vi kan göra genom att arbeta med begreppet konsumtion i en vidare bemärkelse.

Den biologiska mångfalden ska öka

För vår långsiktiga överlevnad är det viktigt att den biologiska mångfalden inte hotas, utan att vi kan fortsätta att både använda ekosystemtjänster och ha nytta av naturen för välbefinnande och rekreation.

Livsmedelskontrollen

Inom livsmedelskontrollen kommer vi att utveckla kontrollmetodik ytterligare för att öka rättssäkerheten och för att ännu bättre kunna motverka fusk och bedrägerier inom branschen. Göteborgaren ska kunna känna sig trygg i att maten är säker.

Miljötillsynen

De större projekten inom västsvenska paketet kommer allt mer igång. Detta innebär även att tillsynsbehovet ökar för förvaltningen. Det gäller tillsynen i tidiga skeden av förorenad mark men även områden som buller, damning, avfallshantering och utsläpp av förorenat processvatten.

Klimatförändringarna är en av de största miljöutmaningarna vi står inför. Tillsynen har traditionellt varit inriktad mot att begränsa direkta utsläpp av olika ämnen till luft, mark eller vatten. Påverkan på klimatet beror mer på vårt levnadssätt och konsumtionsmönster. Vi bedömer att miljöbalken inte är helt anpassad till dessa områden. Det vi ser att vi kan fokusera tillsynen mer på inom klimatområdet är inom området energi. Det har kommit några domar som visar att vi kan ställa krav på energieffektivisering. Vi avser att utveckla detta område. Två andra områden där utvecklingen inte är positiv är kemikalier och buller. Vi får alltmer kemikalier i samhället. Även om mycket görs så är det inte tillräckligt. Mycket måste bland annat göras för att höja kompetensen hos de som säljer kemiska produkter och varor om dess

innehåll. Detta har vi sett i bland annat de storstadsprojekt vi bedrivit med Stockholm, Malmö och Helsingborg.

De tider då det är tyst och de områden där det är tyst fortsätter att minska. I en storstad som Göteborg är det viktigt att det finns ett liv men det är även viktigt med tystnad. Vi ser att fokus måste läggas på bullerfrågan både i planeringen och i tillsynen samt att öka kunskapen om betydelsen av låga ljudnivåer för vårt välbefinnande.

2.2 Fördjupad analys beträffande ekonomi

2.2.1 Analys av årets utfall

Det ekonomiska resultatet för året stannade på plus 1,6 miljoner kronor. Den totala omslutningen uppgick till nästan 103 miljoner kronor. Intäkterna blev en knapp miljon kronor lägre än budgeterat. Detta berodde främst på att tillsynen enligt miljöbalken inte kunde faktureras i beräknad omfattning. Viss tillsyn (exempelvis hantering av obefogade klagomål) har inte varit möjlig att debitera. Flera tillståndsärenden rörande enskilda avlopp har varit ovanligt komplexa och handläggningstiden har inte kunnat täckas av den fasta avgift vi debiterar enligt taxan. Relativt mycket tid har behövt läggas på remisser istället för på tillsyn.

Omfattningen på våra EU-projekt har inte nått upp till planerade nivåer vilket inneburit såväl lägre intäkter som kostnader.

Personalkostnaderna är 1,2 miljoner kronor (eller 1,6 procent) högre än budgeterat. Detta beror bland annat på för lågt beräknade arbetsgivaravgifter i budgeten. Å andra sidan är övriga verksamhetskostnader 3,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. Framför allt har kostnaderna för de pedagogiska odlingsträdgårdarna och kostnaderna för verksamhetsutveckling blivit lägre än beräknat.

Intäkterna har ökat med tre procent, personalkostnaderna har ökat med fem procent och övriga verksamhetskostnader är i det närmaste oförändrade jämfört med föregående år. Detta innebär en nettokostnadsökning på knappt fem procent, vilket kan jämföras med en kommunbidragsökning på drygt sex procent.

Vi ser inga reella ekonomiska hot mot verksamheten 2014 utan räknar med att den ska rymmas inom budgetramen utan större problem.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Bokslut 2013	Budget 2013	Avvikelse	Bokslut 2012	Bokslut 2011	Bokslut 2010
Intäkter	53 182	54 155	-973	51 617	56 920	54 030
Kostnader	-102 878	-105 455	2 577	-99 106	-98 812	-91 701
Finansnetto	8	0	8	12	8	11
Kommunbidrag	51 300	51 300	0	48 300	44 350	40 205
Resultat	1 612	0	1 612	823	2 466	2 545
Justering eget kapital	0	0	0	-3 412	-4 000	-4 007
Eget kapital	6 112	4 500	1 612	4 500	7 089	8 623

2.3 Värdering av eget kapital

Miljö- och klimatnämndens egna kapital uppgår per den 31 december 2013 till 6,1 miljoner kronor. Enligt rekommenderade riktnivåer ska miljö- och klimatnämnden ha ett eget kapital på maximalt 4,5 miljoner kronor. Nämnden anser att det är en rimlig nivå och återredovisar därför 1,6 miljoner kronor till kommunstyrelsen.

2.4 Utveckling inom personalområdet

Personalstruktur

	2013	2012	2011
Antal tillsvidareanställda på heltid	142	142	139
Antal tillsvidareanställda på deltid	6	9	7
Antal tidsbegränsat anställda	28	12	26
Antal timavlönade	3	5	5
Totalt antal anställda	179	168	177

Det relativt stora antalet tidsbegränsat anställda är till största delen vikariat för föräldralediga men även för andra tjänstledigheter samt anställningar i projekt (arkiv, GIS, pedagogiska odlingsträdgårdar)

Minskningen av tillsvidareanställda på deltid från 2012 till 2013 är tre pensionsavgångar.

Vi har ett fåtal timanställda som har gått in vid tillfälliga arbetstoppar.

Personalomsättning är under fem procent. Även sjukfrånvaron ligger nu under fem procent (4,83 %). Skillnaden mellan kvinnor och män jämfört med föregående år har minskat med 1,4 procentenheter.

Lönekostnads- och personalvolymutveckling

	2013	2012	2011
Kostnader för konsultarvode	2 886	3 004	3 516
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	53 206	51 017	52 310
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	148,1	145,6	156,1
Lönekostnad per årsarbetare	359	350	335

Personalvolymen har ökat med två årsarbetare inom kärnverksamheten och en halv årsarbetare inom stödverksamheten. Minskningen av konsultvolymen (konsultkostnaderna) har inget direkt samband med ökningen av personalvolymen. Lönekostnaden per årsarbetare har ökat med 2,5 procent, vilket är en effekt av 2013 års löneavtal.

2.4.1 Särskild fråga om stöd till chefernas kommunikation

Cheferna har genom förvaltningens kommunikations- och personalstöd fått utbildning i olika kommunikativa verktyg såsom kommunikationsplanering, mediafrågor, bemötandefrågor och klarspråk. Cheferna har därutöver tillgång till mallar och checklistor i kommunikationsplanering, stöd i mediafrågor, stöd i klarspråk, stöd i möteseffektivitet, stöd i webbarbetet och i grafisk produktion från förvaltningens kommunikatörer. Det finns även tillgång till intern konsult/coachning i strategisk kommunikation, såväl enskilt för respektive chef, som gemensamt för ledningsgrupper.

2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet

Miljö- och klimatnämnden har inget särskilt att rapportera under den här rubriken.

2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.5.1 Intern kontroll

I tabellen nedan sammanfattas resultaten från arbetet med kontrollområdena i 2013 års interna kontrollplan. Rapporten redovisades i sin helhet på nämndens sammanträde den 27 november 2013, och återfinns på förvaltningens intranät (styrande dokument).

Kontrollområde	Resultat	Åtgärd
Kundundersökningar	Tillfredsställande	Ingen
Jämställdhet och mångfald	Tillfredsställande	Ingen
Oetiskt eller i övrigt oönskat beteende hos medarbetarna	Tillfredsställande	Tas även fortsättningsvis upp i medarbetarsamtal och på APT
Oförenliga aktiviteter/arbetsuppgifter	Tillfredsställande	Ingen
Diarieföring	Tillfredsställande	Ingen
Kvalitetsarbete	Inte helt tillfredsställande	Systematisera kvalitetsarbetet
Taxor och avgifter	Inte helt tillfredsställande	Se till så att beräkningen av avgiftsintäkterna bättre stämmer med den planerade tillsynen. Debitera det som faktiskt kan debiteras.
Attest och behörigheter	Tillfredsställande	Ingen
Inköp och upphandling	Tillfredsställande	Ingen
Risk- och väsentlighetsanalys	Tillfredsställande	Ingen
Personec	Inte helt tillfredsställande	Fortsätta att påminna cheferna om att kontroller ska göras
Budget, uppföljning, prognos, analys	Tillfredsställande	Ingen
Leverantörsfakturor	Tillfredsställande	Ingen
Säkerhet	Inte helt tillfredsställande	Fokusering på informationssäkerhet
Ekonomisk redovisning	Tillfredsställande	Fortsätta att förbättra processerna
Synpunktshantering	Inte helt tillfredsställande	Förbättra rutinerna och göra dem mer kända
Kommunens och förvaltningens styrande dokument	Tillfredsställande	Tas upp på APT. Samlad kommunikationsinsats under 2014.

2.5.2 Sponsring

Miljö- och klimatnämnden har inte beslutat om något sponsringsåtagande under 2013.

2.5.3 Övriga beslut och/eller uppdrag

Anvisning: Här kan nämnden rapportera andra uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen som inte har särskild rubrik, men där utvecklingen är sådan att det är viktigt att kommunstyrelsen informeras.

Miljö- och klimatnämnden har inte några sådana uppdrag.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Sammanfattande resultat av uppföljningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Bedömning av Måluppfyllelse

Grön = God

Utveckling åt rätt håll/Stark trend/om mätetal finns - *tydlig ökning*

Gul = Viss

Utveckling åt rätt håll/Svag trend/om mätetal finns - *ökning.*

Röd = Ingen

Utveckling åt fel håll/Ingen alltså svag trend/om mätetal finns - *ingen ökning alltså minskning.*

Blå = Svårbedömt

Sammanfattning prioriterade mål

Mål	Sammanfattande resultatredovisning	Bedömning av måluppfyllelse
Göteborgarnas livschanser ska utjämnas	Ett förslag till kemikalieplan har remissbehandlats och sammanställningen av remissvaren pågår. Inom vår medverkan i den fysiska planeringen bevakar vi att det på en rad olika områden ska finnas förutsättningar för en hållbar livsstil.	 Svårbedömt
Tidigt förebyggande och rehabiliterande insatser ska öka när det gäller barn och unga samt vuxna med missbruksproblem	Målet har inte prioriterats av miljö- och klimatnämnden.	
Integrationen mätt utifrån integrationsstyrkortets strategiska områden ska öka	Det som berör miljö- och klimatnämndens verksamhetsområde är frågor om ljud, luft och vatten. Enligt styrkoret är göteborgarna relativt nöjda med situationen inom dessa områden.	 Viss
Jämställdheten i stadens verksamheter ska öka	Resultatet av studierna i vårt jämställdhetsprojekt visar inte på några egentliga jämställdhetsbrister, varken i rekryteringen, i våra möten eller i våra skrivelser. I den mån ojämställdhet har observerats handlar det snarare om verksamhetsutövarnas (våra kunders) bemötande av inspektörerna.	 God
Skillnaderna i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper och delar av Göteborg ska minska	Målet har inte prioriterats av miljö- och klimatnämnden.	
Barns fysiska miljö ska bli bättre	Ett par nya förskolor har lokaliserats i områden med relativt höga bullernivåer och i direkt närhet till relativt trafikerade gator. Detta har medfört klagomål från föräldrar och verksamhetsutövare. I förskolor och skolor ställer vi krav på daglig städning och ventilationen ska vara dimensionerad efter antalet barn. Flera fastigheter i Göteborg har fått lägre radonhalter som en följd av våra krav på radonsänkande åtgärder. Vi	 Viss

	arbetar med pedagogiska odlingsträdgårdar för att integrera odling och traditionell pedagogik.	
Skolan ska öka barns och elevers möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper, förmågor och värden	Vi arbetar med pedagogiska odlingsträdgårdar, för att integrera odling och traditionell pedagogik. I de fall vi miljödiplomerar skolor och förskolor förutsätter det att personalen har miljökunskap och att verksamheten är miljöanpassad.	■ God
Skolan ska i ökad omfattning kompensera för elevers olika förutsättningar på såväl elevnivå som mellan olika skolor	Målet har inte prioriterats av miljö- och klimatnämnden.	
Unga göteborgares möjligheter till en rik och meningsfull fritid ska öka	I vår medverkan i den fysiska planeringen bevakar vi att det ska finnas förutsättningar för meningsfulla uteaktiviteter. Vi arbetar också med pedagogiska odlingsträdgårdar.	■ Svårbedömd
Unga göteborgare ska ges ökade möjligheter att påverka frågor som rör dem	Målet har inte prioriterats av miljö- och klimatnämnden.	
Äldres inflytande över sin vardag ska öka	Målet har inte prioriterats av miljö- och klimatnämnden.	
Göteborg ska minska sin klimatpåverkan för att bli en klimatneutral stad	Ett klimatstrategiskt program med energiplan är på remiss. Syftet är att visa hur staden kan nå sitt långsiktiga mål till 2050. Uppföljningen i miljörapporten visar att vi behöver öka takten och ambitionen i klimatarbetet för att nå målet. Energieffektiviseringen inom fastigheter går för långsamt. Möjligtvis måste vi verka för statliga styrmedel eller vassare byggnadskrav.	■ Viss
Staden ska bättre möta göteborgarnas bostadsbehov	Vi deltar i den fysiska planeringen och bevakar en lång rad miljöfrågor.	
Resurshushållningen ska öka	Miljöförvaltningen hushållar med resurserna bland annat genom att återanvända och återvinna. Sett till förvaltningen är måluppfyllelsen alltså god. Sett till hela Göteborgssamhället är den sämre.	■ God
Det hållbara resandet ska öka	Förvaltningen har satsat på olika typer av cykel- och kollektivtrafikfrämjande åtgärder för medarbetarna.	■ God
Den biologiska mångfalden ska främjas	Uppföljningen av miljö kvalitetsmålen visar att vi måste öka insatserna för att nå våra mål. Miljöprogrammet innehåller en rad åtgärder som är viktiga. Arbetet med Naturvårdsstrategi är ett exempel och det kommer att ge vägledning för det fortsatta arbetet. En del av målet i budgeten är uppdraget med miljömåltider där förvaltningen har en samordnande roll inom staden. Även om andelen ekologiska livsmedel ökat under 2013 så bedömer vi det som osannolikt att staden kommer att nå målet 50 % miljömåltider vid utgången av 2014. Enligt stadens budget ska också allt kött som serveras vara ekologiskt. Förutsättningarna för att klara det ökar genom det nya grossistavtalet som dock inte kommer	■ Viss

	att gälla förrän november 2014.	
Göteborgs näringslivsklimat ska förbättras	Miljö- och klimatnämndens resultat i kundundersökningen Insikt har förbättrats. Miljöförvaltningen har anslutits till en särskild svarsgrupp hos stadens kontaktcenter vilket gör oss mer tillgängliga för företagen.	■ God
Arbetsmarknadsinsatser för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	Målet har inte prioriterats av miljö- och klimatnämnden.	
Tillgängligheten till kultur ska öka	Målet har inte prioriterats av miljö- och klimatnämnden.	
Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska minska	Vår bedömning är att det inte finns några osakliga löneskillnader.	■ God
Upphandling av tjänster med social hänsyn ska öka	Miljöförvaltningen ställer krav på sociala hänsyn i upphandlingar när sådana krav kan ställas.	■ Viss

3.2 Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges prioriterade mål

3.2.1 Jämställdheten i stadens verksamheter ska öka

Förvaltningens chefer och medarbetare har utbildats i jämställdhet, bemötande och kommunikation. Syftet har varit att ge ökade kunskaper om människors beteende och ge verktyg att hantera olika situationer som uppstår i mötet med andra människor. För att se om utbildningsinsatserna har gett någon effekt beslöt vi att göra en studie med fokus på tre områden:

1. rekryteringsprocessen
2. bemötande i samband med inspektion
3. utformning av beslut och andra skrivelser

Förvaltningen tilldelades 500 000 kronor från Sveriges Kommuner och Landsting genom Projekt Hållbar jämställdhet. Studien pågick under 2012 och 2013.

Vi har undersökt om det finns strukturella orsaker som gör att vår verksamhet inte är jämställd. Förvaltningshögskolan studerade vårt bemötande och våra beslut och skrivelser. Rekryteringsprocessen studerades av vår egen personal.

I vår analys kan vi inte se att vi har några direkta brister i vårt direkta agerande, varken i rekryteringen, i mötena eller i våra skrivelser. I den mån ojämställdhet har observerats handlar det snarare om hur verksamhetsutövarna (våra kunder) bemöter våra inspektörer. Problemet som studien visar på är att verksamhetsutövarna inte alltid bemöter oss jämställt.

Tre typer av situationer har speciellt identifierats, vilka dock inte är vanliga:

1. verksamhetsutövarna blir aggressiva/hotfulla i sitt bemötande,
2. härskartekniker används och
3. jargongen är sådan att inspektören stereotypiseras.

Vi ska nu arbeta vidare med följande områden:

- Rekryteringsprocessen – erfarenhetsutbyte i chefsgruppen samt utveckla checklistor för rekrytering
- Diskussioner på APT kring härskartekniker och jargonger
- Utveckla klarspråksarbetet med ett tydligt jämställdhetsperspektiv
- Ta fram aktiviteter och mål utifrån genomförda studier av jämställt bemötande,

- inkluderat det intersektionella perspektivet.
- Kompetensutveckling i kommunikation med tydligt jämställdhetsinslag

3.2.2 Det hållbara resandet ska öka

Vi har vidtagit cykelfrämjande åtgärder såsom förbättrade möjligheter till omklädning och dusch, cykelservice och cykelförmån. Medarbetarna kan köpa västrafikkort på avbetalning.

Intervju i Vårt Göteborg

Hej Emma Ström, enhetschef intern service samt miljösamordnare på Göteborgs Stad Miljöförvaltningen som vann pris för Bästa cykelidé. Hur många är det som cyklar till jobbet hos er?

– Av de 160-170 personer som jobbar här cyklar ett 40-tal året om och ytterligare runt 20 under den mer cykelvänliga årstiden. Dessutom åker många kollektivt eller går.

Vad har Cykelvänlig arbetsplats inneburit för er?

– Vi har jobbat med cykelfrågorna under flera år och att vara med i projektet har varit en bekräftelse på att vi jobbar åt rätt håll. Vi vill uppmuntra och underlätta för dem som väljer att cykla.

Berätta lite om er cykelidé.

– För dem som cyklar kan det vara lite bökigt med allt som ska få plats i cykelväskan, inte minst under den kalla årstiden. Därför var vår idé att avlasta lite genom att erbjuda tvål och duschhandduk. För att handduken inte ska slängas till tvätt efter bara en dusch har vi ett system med namnade klädnypor som man sätter på handduken och hänger på tork. Vi har även förbättrat möjligheterna att torka kläder. Med tanke på att våra lokaler är svåra att bygga om så är detta en bra och smart idé, tycker vi.

Har ni fler idéer på gång?

– Vi jobbar bland annat på att öka antalet tjänsteresor med cykel. Vi planerar att leasa fler elcyklar, hopfällbara cyklar och en lastcykel.

3.2.3 Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska minska

Inför löneöversynen görs varje år en lönekartläggning och vår bedömning är att det inte finns några osakliga löneskillnader på miljöförvaltningen.

3.2.4 Upphandling av tjänster med sociala hänsyn ska öka

Mått	Oktober 2012 - oktober 2013
Antal upphandlingar av tjänster och entreprenader som har påbörjats/annonserats	8
- därav med social hänsyn	8

Vi har alltid med social hänsyn i våra förfrågningar. I samtliga upphandlingar i tabellen ovan har leverantörerna på något sätt berört frågan i sina offerter. Det har dock inte presenterats några konkreta resultat av det sociala hänsynstagandet.

3.3 Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag

Uppdrag	Har uppdraget utförts? Ja/Nej	Om uppdraget inte har utförts; kort kommentar om orsaken till det och ev till vilken del uppdraget har genomförts
En kartläggning av resursfördelning utifrån kön ska tas fram i varje nämnd och bolag	Ja	
Förvaltningar och bolag ska erbjuda alla tillsvidareanställda heltidstjänster	Ja	
Andelen födda utanför Norden samt andelen kvinnor ska öka på chefsnivå		
- avseende födda utanför Norden på chefsnivå	Nej	Internrekrytering, se nedan.
- avseende kvinnor på chefsnivå	Nej	En manlig medarbetare (ej född utanför Norden) tog ett steg upp och blev chef för enheten när den manliga tidigare enhetschefen slutade. På den aktuella avdelningen är 75 procent av cheferna kvinnor. På förvaltningsnivå är andelen 71 procent.

Förvaltningen har kartlagt resursfördelningen inom områdena friskvård, kompetensutvecklingsinsatser och arbetsplatsutrustning. När det gäller nyttjande av friskvårdsförmåner är fördelningen i stort sett jämställd - det vill säga speglar i stort sett fördelningen kvinnor/män på förvaltningen. Vi har även tittat på hur cykelförmånen har utnyttjats och även där råder ett jämställt förhållande.

Kompetensutveckling är en aktivitet för att bredda och höja individers och gruppers kompetens. Detta kan ske på många olika sätt som genom lärandet i det dagliga arbetet - delta i projekt, leda arbetsgrupper, handledarskap, mentor och fadder, litteraturstudier, utbildning och kurser, reflektioner, lära av kollegor, lära andra, praktik och arbetsrotation. Vid en analys av kompetensutvecklingsinsatserna under året kan vi konstatera att det är verksamhetens behov och medarbetarens olika uppdrag som styr insatserna. Fokus är på medarbetarnas uppdrag och i och med detta är vår bedömning att riskerna för ojämsälld fördelning av resurserna minskar.

Förvaltningen har också en mall för vad som ingår i en standardarbetsplats hos oss. Denna mall underlättar också för oss att säkerställa en jämställd resursfördelning gällande arbetsplatsutrustning. Vi kan inte se att det finns några skillnader här som beror på kön.

Könsfördelning friskvård

Procent	Kvinnor	Män
Friskvårdsbidrag	72	28
Cykelbidrag	74	26
Träning, individer	77	23
Träningstillfällen	71	29
Förvaltningens könsfördelning	72	28

3.4 Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges uppdrag

3.4.1 *Andelen miljömåltider ska öka till minst 50 procent under mandatperioden*

Mått	2012	2013
Inköpta livsmedel totalt (tkr)	497	503
Andel ekologiska livsmedel (%)	91	92
Andel ekologiskt kött (%)		100

Med inköpta livsmedel avses här förtäring i samband med personalrepresentation (54 %) och extern representation (46 %). Vi köper inte in livsmedel för beredning. Vår bedömning är att drygt 90 procent av det som förtärs i samband med representation är ekologiskt. Det förekommer i princip inget kött i vår representation, men när det undantagsvis serveras är det ekologiskt.

3.4.2 *Av den arbetade tiden i Göteborgs Stad ska max fem procent utföras av timanställd personal. Gäller för mandatperioden.*

Mått	2011	2012	2013
Andel arbetad tid utförd av timavlönade	1,2	1,0	1,4

3.4.3 *Under 2014 ska minst 50 procent av stadens tjänsteupphandlingar göras med sociala hänsyn*

Hur ser planeringen ut för att uppnå att 50 procent av stadens tjänsteupphandlingar görs med sociala hänsyn under 2014? Hur bedöms måluppfyllelsen?

Vi avropar på stadens ramavtal och utgår från att frågan om sociala hänsyn är omhändertagen av Upphandlingsbolaget i ramavtalsvillkoren och genom de kriterier som gäller för utvärdering av anbud.

4 Nyckeltalsredovisning

	Utfall 2013	Budget/målvärde för 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Utfall 2010
De vi är till för					
NKI	68	> 70	---	66	58
Information	65	> 70	---	65	61
Tillgänglighet	70	> 70	---	70	69
Bemötande	71	> 70	---	68	63
Kompetens	68	> 70	---	68	64
Rättssäkerhet	65	> 70	---	67	60
Effektivitet	70	> 70	---	70	57
Verksamhet/ Processer					
Livsmedelskontroll					
Kostnader, tkr	21 861	21 800	21 506	25 582	26 592
Antal inspektioner	5 601	6 300	5 396	3 913	4 675
Antal årsarbetare	27	25	27	32	31
Kostnad per inspektion, kr	3 903	3 460	3 986	6 538	5 688
Inspektioner per årsarbetare	207	252	200	122	151
Miljötillsyn					
Delegationsbeslut, antal	550	---			
Varav överklagade	50	---			
Planer och bygglov					
Antal planremisser	39	---			
Antal avstyrkta planer	3	0			
Andel avstyrkta planer, procent	8	0	11	11	9
Andel avstyrkta bygglov, procent	9	0			
Ekonomi/ägare					
Resultat efter finansiella poster	1 612	0	823	2 466	2 545
Nettokostnad	-49 688	-51 300	-47 477	-41 884	-37 660
Bruttokostnad	-102 878	-105 455	-99 106	-98 812	-91 701
Eget kapital	6 112	4 500	4 500	7 089	8 623

Värdet för ”Rättssäkerhet” har minskat något i kundundersökningen jämfört med 2011. Frågorna inom området handlar om tydlighet i lagar och regler, om hur vi motiverar våra beslut och om möjligheterna att framföra klagomål och synpunkter.

Som en följd av resultatet är rättssäkerhet ett särskilt prioriterat område i vår fortsatta verksamhetsutveckling.

Antalet delegationsbeslut i tabellen ovan omfattar inte de beslut som meddelas i fakturor. Inga av 2013 års överklagningar har ännu avgjorts. Av de 49 överklagningar som avgjordes 2012 fick vi rätt i 37 fall. I de fall som gick oss emot hade vi gjort en annan bedömning i sakfrågan än den högre instansen. I inget av fallen hade vi gjort något formaliafel.

5 Bokslut

5.1 Sammanfattande analys

Resultat för året blev plus 1,6 miljoner kronor. Avgiftsintäkterna inom miljötillsynen och EU-bidragen blev lägre än budgeterat. Miljötillsynsavgifterna blev dock högre än föregående år. Kostnaderna blev 2,6 miljoner kronor lägre än budgeterat och de största avvikelserna avser verksamhetsutveckling och pedagogiska odlingsträdgårdar.

5.2 Resultaträkning

Belopp i tkr	Bokslut 2013	Budget 2013	Bokslut 2012
Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	44 167	45 062	42 492
Bidrag	1 011	1 438	1 136
Försäljning av verksamhet	8 004	7 655	7 988
Övriga intäkter	0	0	1
Summa verksamhetens intäkter	53 182	54 155	51 617
Verksamhetens kostnader			
Löner och arvoden	-54 086	-53 633	-51 415
Sociala avgifter och pensionskostnader	-20 835	-20 080	-19 855
Övriga personalkostnader			-1 826
Summa personalkostnader	-74 921	-73 713	-73 096
Köp av verksamhet	-232	-280	-5 663
Lokalkostnader	-6 015	-6 130	-5 964
Energi och drivmedel	-171	-230	-260
Material och reparationer	-1 712	-2 017	-1 663
Köp av tjänster	-12 966	-17 941	
Övriga verksamhetskostnader	-6 861	-5 144	-12 460
Summa övriga verksamhetskostnader	-27 957	-31 742	-26 010
Summa verksamhetens kostnader	-102 878	-105 455	-99 106
Verksamhetens nettokostnader	-49 696	-51 300	-47 489
Kommunbidrag	51 300	51 300	48 300
Finansnetto	8	0	12
ÅRETS RESULTAT	1 612	0	823

På grund av felaktig periodisering är kostnaden för energi och drivmedel för lågt redovisad för 2013 i tabellen ovan. Rätt belopp ska vara -203 tkr, alltså ändå en

minskning med 22 procent jämfört med 2012. Det är framför allt förbrukningen av fordonsgas som har minskat.

En ny kontoplan och ny kontogrupsindelning 2013 försvårar jämförelsen mellan åren.

5.3 Balansräkning

Belopp i tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2012
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Inventarier	0	0
Summa anläggningstillgångar	0	0
Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	1 949	3 243
Icke räntebärande kortfristiga fordringar	1 204	931
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 706	2 811
Kassa och bank	13 090	12 742
Summa omsättningstillgångar	18 949	19 730
SUMMA TILLGÅNGAR	18 949	19 730
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Ingående eget kapital	7 912	11 089
Justering av eget kapital	-3 412	-4 000
Årets resultat	1 612	823
Summa utgående eget kapital	6 112	7 912
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	3 106	2 765
Upplupna personalkostnader	5 118	4 638
Övriga kortfristiga skulder	4 613	4 415
Summa kortfristiga skulder	12 837	11 818
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	18 949	19 730

6 Fördjupning till nämnden

6.1 Förvaltningens kompetens inom området klimat ska stärkas

Vi har arbetat med en rad olika inriktningar i vårt klimatarbete, och successivt utvecklat vår kompetens. Vi har under året tagit fram Klimatstrategiskt program som nu är på remiss, inklusive en ny energiplan för staden. Vi planerar för dialog med göteborgare under remisstiden och med ett särskilt ungdomsfokus i samarbete med ungdomar.se under våren. Det är främst genom detta arbete som vi tagit oss an uppgiften att vara processägare för budgetens klimatmål.

Vår medverkan i Wise har fått mycket positiv uppmärksamhet och är ett bra exempel på hur man genom samverkan mellan forskning och praktiker kan skapa nya insikter. Sedan rapporten Klimatomställning Göteborg släpptes i september har vi presenterat den i en lång rad olika sammanhang. Det senaste är att Naturvårdsverket betalar en engelsk översättning av rapporten så den kan användas i FN:s nya program för ”hållbara livsstilar och utbildning”. Parallellt fortsätter vi arbetet med att se till möjligheterna för att använda resultatet från rapporten. Vi har börjat planera för att utveckla arbetet med beteendeförändringar, ett brett samarbete inom staden, och i samverkan med VGR, Mistra Urban Futures och GR Pedagogiskt Centrum. För detta krävs finansiering. Vi har sökt medel från VGR och fått ett positivt förhandsbesked. Vi kommer även söka bidrag från miljöprogrammet.

Vårt EU-projekt StepUp om hur man kan knyta samman energifrågan med fysisk planering fortsätter. Arbetet samordnas inom staden av stadsbyggnadskontoret. Eftersom detta ska vara ett arbete med klimatfokus har vi valt att trycka på för att fler ska kunna delta på internationella möten via länk istället för att behöva vara där på plats för att spara både tid, pengar och flygkilometer.

Vi ser att samarbetet inom Klimatkommunerna är en bra kanal för att framföra synpunkter på statliga remisser inom området.

Vi ser ett mervärde i ett nära samarbete med VGR i klimatarbetet, bland annat i vårt arbete med att involvera näringslivet då vi jobbar för samma målsättningar.

Energieffektiviseringen inom fastigheter går för långsamt och vi behöver lyfta frågan till en annan nivå. Möjligtvis måste vi verka för statliga styrmedel eller vassare byggnadskrav.

Vi har under året jobbat med att genomföra de punkter inom Koldioxidindex som nämnden tog i samband med att ärendet var uppe i mars.

6.2 Förorenade områden

Dumpning och nedskräpning

Samverkan med fastighetskontoret kring dumpning: Under året har vi bedrivit tillsyn på upplagsområdena Bulycke och Oklandsåsen. Tillsynen har främst riktats mot de enskilda arrendetagarnas verksamheter men vi har också samtalat med fastighetskontoret kring de frågor som rör områdena i stort. Fastighetskontoret kommer att stänga upplagsområdena under hösten 2013 och våren 2014 delvis tack vare det arbete som inspektörerna har gjort.

Samverkan med polisen: Under perioden har vi samarbetat med polisen i så kallade ”skrotstopp”. Aktionerna är gemensamma och förvaltningens tillsyn riktar sig främst mot transport av farligt avfall. Vår och polisens förhoppning är att aktionerna ska minska dels olovliga transporter men också metallstöld. Samarbetet har skett två

gångar under året och har lett till ett flertal åtsalsanmälningar och har uppmärksammats i pressen.

Samverkan för resursutnyttjande: Vi är representerade i Nationella avfallsrådet (Naturvårdsverket) och även i stadens arbete med EU:s avfallskonsultation. Vi sitter även med i den samverkansgrupp i staden som arbetar med ett tematisk tillägg till ÖP om avfallsfrågor. Att få medverka tidigt är en förutsättning att nå framgång i frågor som rör avfallstrappan och vi letar ständigt efter sätt att genom tillsynen kunna driva frågan framåt.

Rivningsavfall: Vi har ett önskemål om att kunna vara med tidigt i processerna kring rivningar för att kunna uppnå detta har vi bland annat kontaktat SBK för att få kännedom om rivning genom rivningsloven. Vi har även tillgång till Bygg-R där vi själva kan ta del av de rivningslov som hanteras av SBK. Naturvårdsverket kommer under 2014 att genomföra en nationell tillsynskampanj gällande bygg- och rivningsavfall, som förvaltningen ska delta i. Förvaltningen har deltagit i Naturvårdsverkets projektgrupp för deras nationella projekt om bygg- och rivningsavfall. Under 2013 har bland annat seminarier genomförts inför projektet som ska genomföras under 2014.

Samverkan med kretsloppskontoret: Under året har vi samverkat med kretsloppskontoret för att minska nedskräpning och dumpning runt återvinningsplatser. Vi har kartlagt olika typer av nedskräpning och handlagt klagomål. Återvinningsplatser: Vi har under året prioriterat tillsynen på de återvinningsplatser i staden där vi bedömer att nedskräpningen varit omfattande. Vi har bland annat dokumenterat vilket skräp de är nedskräpade med. Skräpet kan klassas in i de tre kategorierna förpackningsmaterial, hushållssopor och grovavfall. Att det är nedskräpat av den första kategorin kan innebära dåliga tömningsintervall eller rutiner hos FTI. De andra kategorierna ska inte finnas vid dessa platser utan beror på att människor slänger fel. Vi kan konstatera att det är vanligare med nedskräpning av hushållsavfall i villaområden och av grovavfall i områden med flerbostadshus. Vi för diskussion med bland andra förvaltningen för kretslopp och vatten om vad som kan göras för minska denna nedskräpning.

Förorenad mark

Vi har haft ett flertal ärenden om förorenad mark under året. En del av dessa är utifrån planläggning och exploatering och andra är utifrån bristande hantering på fastigheten. Ett exempel på det senare beskrivs nedan.

På en fastighet på Marieholmsgatan drevs fram till slutet av 2010 ett företag som sysslade med rengöring av petroleumfat. Mot slutet transporterades inte allt farligt avfall som uppkom i samband med rengöringen bort utan blev stående kvar på fastigheten. I början av 2011 ställde miljöförvaltningen de första kraven på uppstädning av fastigheten. Efter många turer och kontakter med företaget, deras tidigare kunder, företagets uppköpare men även med andra myndigheter såsom Räddningstjänsten, miljöpolisen, Kronofogdemyndigheten och Kretslopp och vatten, hade viss städning skett men statusen på fastigheten var minst sagt sorglig. Fastighetsägaren och tillika ägaren till det gamla företaget hade inte några ekonomiska medel för hämtning av avfall och än mindre sanering av marken. Miljöförvaltningen har lagt ner många timmar på att jobba för en lösning för fastigheten. Sommaren 2013 lossnade det äntligen och en köpare till fastigheten gick in och städade samt sanerade fastigheten. Sanering är nu avslutad och miljöförvaltningen har inga ytterligare krav på de nya fastighetsägarna som har jobbat hårt för att komma hit.

Muddermassor

Göteborgs Hamn har ett tvingande behov av att muddra farleden in till Göteborg. Idag deponeras muddermassorna på avsedd plats vid Vinga. Gällande tillstånd och dispens upphör vid årsskiftet 2013/2014. Göteborgs Hamn har sökt dispens för att få fortsätta lägga muddermassor på denna plats. Havs- och vattenmyndigheten har medgett dispens men med sådana begränsningsvärden att Göteborgs Hamn har begränsade möjligheter att utnyttja dispensen. Dispensbeslutet är överklagat av Göteborgs Hamn.

Exempelvis finns ett begränsningsvärde på tributyltenn (TBT) på 50 µg/kg. Massorna som uppstår vid muddring av farleden överskrider ofta detta värde. Källan till TBT i sedimenten tas inte bort vid de återkommande underhållsmuddringarna. Istället sker en snabb återkontaminering av sedimenten. Problemet är att det är lagrade föroreningar även från annan verksamhet än Göteborgs Hamns egen som påverkar halterna i de sediment i farleden som ska tas bort. Det gäller till exempel gamla hamnområden utefter älven, såsom Frihamnen. Det kommer sannolikt till nya föroreningar också i form av diffusa utsläpp via dagvattnet från industriområden längre in på land.

Alternativen till omhändertagande på annat sätt är starkt begränsade. Ett alternativ är att omhänderta massorna på land. Detta kommer dock att kräva omfattande transporter, behov av avvattning och stora områden för deponering. Det kommer även att innebära konkurrens om platserna på land med tanke på alla infrastrukturprojekt som är på gång i regionen, som även de har behov av att hitta platser för deponering av massor.

Oavsett vilka begränsningsvärden Göteborgs Hamn slutligen kommer att få anser miljöförvaltningen att insatser måste vidtas för att begränsa återföroreningen av sedimenten i farleden. För att komma till rätta med det krävs åtgärder från hela staden vilka enligt vår uppfattning måste ske samordnat. Vissa delar kan miljöförvaltningen kräva via tillsynen, andra delar kan staden påverka som markägare eller när områden planläggs.

6.3 Buller

Åtgärdsprogram

Nämnden har under året beslutat om åtgärdsprogram för staden, beslut i kommunfullmäktige beräknas i början av 2014. Rapporteringen till Naturvårdsverket är beroende av fullmäktigebeslut.

Storstadssamarbete

Vi har utvecklat samarbetet med andra större städer och med olika aktörer inom staden samt med andra städer i Europa och akademien.

Ljud från restauranger

För att begränsa ljudnivåerna på allmän plats under framför allt nattetid har vi fattat flera beslut om vitesföreläggande mot restauranger och nattklubbar som överskridit 50 dBA. Några av dessa ärenden har överklagats varav ett avgjorts i länsstyrelsen. Länsstyrelsen gick på vår linje och bedömde att 50 dBA på allmän plats från dessa verksamheter är ett rimligt krav.

Innergårdar

Förvaltningen har förelagt fastighetsägarna kring ett antal innergårdar i centrala Göteborg att vidta åtgärder för att minska bullernivån. Innergårdarna är klassificerade och utvalda efter uppmätta ljudnivåer. Att sänka ljudnivåerna på dessa mest bullerstörda innergårdar bidrar till att målet om tyst sida och god boendemiljö uppfylls. Vi har även här några överklagningar som innebär att vi idag inte är riktigt säkra på att vi kan driva ärendena som vi önskar.

6.4 Hav och kustvatten

De marina undersökningarna om flora på hårbottenar respektive grunda mjukbottenar är klara. När det gäller vår medverkan i referensgruppen för Bohuskustens vattenvårdsförbund pågår diskussioner om vem som ska representera staden.

För att driva på arbetet med renare vatten tog förvaltningen 2008 fram lokala riktvärden och riktlinjer för utsläpp av förorenat vatten till dagvatten och recipient. En översyn och uppdatering av dessa gjordes under 2013, detta för att se hur de fungerat som vägledning. Det övergripande syftet med riktlinjerna är att skapa förutsättningar för ökad samsyn och tydligt motiverade beslut samt ha en bra grund att stå på vid kommunikation med verksamhetsutövare eller andra myndigheter.

Det pågår ett arbete med att utöka vattenskyddsområdet för Göta Älv. Dagens område omfattar Göteborg och delar av Ale. Det utökade området föreslås omfatta även delar av Trollhättan, Vänersborg, Lilla Edet och Kungälv. För dagens område finns vattenskyddsföreskrifter som gäller sedan 2004. I samband med utökningen av området görs även dessa föreskrifter om. En del paragrafer föreslås tas bort och andra att formuleras om. Anledningen är att vi sett att vissa paragrafer varit onödiga och att vissa måste förtydligas.

Se även avsnitt 6.2 angående muddermassor.

6.5 Västsvenska paketet

Det pågår en lång rad arbeten inom ramen för Västsvenska paketet. I den delen som inte rör tillsynen har vi både haft uppdrag och deltagit i samordningen inom staden och svarat på remisser.

Under slutet av året har vi deltagit i arbetet med översyn av betalstationerna i Backa. Arbetet leds av trafikkontoret och ska redovisas i början av februari.

Vår utvärdering av trängselskatten visar att den haft positiva effekter på både ljudnivån och luftkvaliteten.

6.6 Luftövervakning

Från och med 11 juli 2013 gäller nya regler för vilka instrument som får användas. Naturvårdsverket var sena med besked om vad som är godkänt och därför har vi inte hunnit förnya instrumenten i tid. Vi räknar dock inte med att detta ska vålla problem. För oss var det viktigt att inte upphandla innan vi visste i vilken omfattning vi behövde förnya och vad som skulle vara godkänt. Vi har köpt ett nytt partikelinstrument och upphandling av två nya NO_x-instrument pågår.

6.7 Miljörapporten och miljöprogrammet

Miljörapporten visar att det krävs mycket arbete för att staden ska nå målen. Miljöprogrammet kommer att vara ett viktigt verktyg och det är mycket positivt att kommunfullmäktige nu antagit programmet. Men fler än Göteborgs Stad behöver göra åtgärder om vi ska nå målen, och det krävs en prioritering av våra resurser inom staden för att åtgärderna ska bli genomförda. Kunskapen om miljömålen behöver också bli bättre inom staden, annars kommer vi inte att ha förutsättningar att nå målen.

För att kunna följa upp målen och åtgärder kommer vi sannolikt att behöva komplettera de indikatorer som redan idag finns för miljömålen med nya inom främst den ekologiska övervakningen.

Snart kommer vi att kunna följa upp miljömålen, miljöprogrammet med mera i det för

staden gemensamma uppföljningssystemet Stratsys/Rappet. Utvecklingsarbetet pågår. Förhoppningen är att uppföljningen ska bli effektivare och mer samordnad än idag.

6.8 Stadsbyggnad

Efterfrågan av vår medverkan i stadens fysiska planering och hantering av bygglov liksom i planeringen av infrastruktur ökar. Vår specialkompetens inom framförallt luft, buller och naturvård blir allt viktigare när vi förtätar staden. Flera handläggare är efterfrågade i samarbeten och till föreläsningar både i staden, regionalt och nationellt. Flera stora remisser har besvarats under året, dels från staden men även flera, inom olika ämnen med koppling till planering, på nationell nivå. Vi deltar i Älvstadens fokusgrupper och inom västsvenska paketet.

Vårt arbete med översyn av de två gemensamma policydokumenten som vi har i staden fortsätter.

Inom buller har arbetet Stadens ljud inom Hållbara Städer gett bra förutsättningar. En pågående nationell översyn om bullerkrav (samordning mellan PBL och miljöbalken) har gjort att vi fått avvakta lite med förslaget på hur vi ska formulera stadens framtida policy.

Vi arbetar också med en översyn av kompensationspolicyn. Inom det arbetet ser vi även på möjligheten att införa en grönytefaktor.

Vi har svarat på totalt 39 planer i utställning, granskning och enkelt planförfarande. Vi har avstyrkt tre av dessa planer där föreslagen markanvändning varit bostäder. Skäl för avstyrkan har varit buller. Två gäller trafikbuller och en gäller bullervillkor från värmeverk som riskerar att överskridas. Andelen avstyrkta planer blir därmed åtta procent. Vi har besvarat 54 bygglovsremisser och avstyrkt fem bygglov, dvs. nio procent. Skäl för avstyrkan har varit; planläggning borde göras samt att utredningar för att bedöma lämplighet saknas, miljömålen för buller vid förskola klaras inte, intrång i värdefullt naturområde och att bygglovet stått i strid med översiktsplanen. Ett bygglov avstyrktes delvis på grund av användning av fasadmaterialet koppar.

6.9 Internationellt och forskning

Vi har under året deltagit i EU-projekten Cruise Gateway, Princip, Step Up och Sustainable Food. Vi har också deltagit i två av Eurocities arbetsgrupper, dels i Air quality, climate change and energi efficiency, dels i Noise. Erfarenheterna från Step Up beskrivs under klimatarbetet och Sustainable Food är en del av arbetet med miljömåltider.

Vi har också inlett ett nytt samarbete med Nelson Mandela Bay Municipality, som en del av stadens övergripande samarbete. Vårt deltagande har påverkat planeringen av arbetet inför 2014, och vi kommer inom tillsynen att ha ökat fokus på energikartläggning och energieffektiviseringsplaner. Inom övervakningen kommer vi att utveckla datainsamlingen av metangas.

I november besökte vi tillsammans med andra representanter för Göteborg Nelson Mandela Bay. Under besöket deltog vi i nätverkskonferensen URBAN LEDS inom ICLEI och utvecklade projektmålen. Fokus i vårt kommande arbete kommer att bli

1. Vilka hinder vi ser inom klimatarbetet för att gå från policy till implementering?
2. Kommunen som ledande exempel, vilka verktyg vi använder för att begränsa och anpassa oss i klimatfrågan.
3. Identifiera risker av ett förändrat klimat

4. Kartlägga växthusgasutsläppen

Projektmålen nummer 3 och 4 är viktig information till de övriga projekten, Mobilitet, Energi och Inner City Planning samt Over Arching.

Vi har under året också haft ett intensivt samarbete med forskningen. Inom bullerområdet handlar det om att se på olika möjligheter till bullerskydd. Inom klimatområdet har vi haft mest fokus genom vårt deltagande i Mistra Urban Futures arbete WISE. Det beskrivs tillsammans med övriga klimatfrågor.

Vi har fortsatt vår koordinering av svenska KIMO och deltagit i KIMO:s olika möten.

6.10 Kundnöjdhet

Under hösten har drygt hundra medarbetare på förvaltningen gått utbildningen "Förenkla helt enkelt". En utbildning som Sveriges Kommuner och Landsting har tagit fram för att skapa större kundfokus på kommunal verksamhet. Utbildningen är en del i arbetet med att stärka företagsklimatet i staden, som BRG är processägare för. Arbetet har resulterat i en övergripande handlingsplan som brutits ned till handlingsplaner för varje organisation som ingår i arbetet (BRG, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, fastighetskontoret, tillståndsenheten, konsument och medborgarservice, Räddningstjänsten och stadsledningskontoret).

6.11 Livsmedelskontroll

Livsmedelskontrollen omfattar idag lite drygt 4500 verksamheter inom kommunen. Jämfört med tidigare år så har antalet verksamheter stadigt ökat med ett par hundra varje år. Ökningen beror till största delen på att vi hittar verksamheter som tidigare inte funnits i vårt system och att en del verksamheter strukturerar om. Till exempel kan organisationen inom stadsdelarna påverka antalet anläggningar genom att en verksamhet delas upp mellan två olika enheter och då går från att vara en anläggning till att bli två, i kontrollens ögon.

Ingående resurser och utgående prestationer

För att utföra kontrollen har avdelningen i år haft cirka 27 årsarbetare (inspektörer). Det är ungefär samma antal som under förra året.

De avgifter vi tar in för att finansiera kontrollen består till största delen av årsavgifter. Vi kan se att dessa har ökat något jämfört med föregående år, vilket är helt naturligt med tanke på att antalet verksamheter också ökat. Samtidigt har avgifterna för extra offentlig kontroll (extra avgift för arbete vi lagt ner när vi hittat brister) minskat betydligt jämfört med tidigare år. Det är lätt att tänka sig att detta innebär att antalet brister minskat i verksamheterna, men vi kan inte se något klart samband enbart med detta, utan tror att en stor del av förklaringen är att vi hanterar arbetet mer effektivt idag, vilket gör att intäkterna blir lägre. Det finns också en risk att uppföljningarna av våra beslut inte görs på ett sätt som främjar en god systematik hos verksamheterna. I så fall skulle det på kort sikt innebära lägre avgifter för extra offentlig kontroll, men i det långa loppet kommer verksamheterna inte att bli bättre och vi skulle nå en nivå på avgifterna som kommer att ligga på en konstant högre nivå än vad de skulle behöva göra. Vi har redan under hösten startat ett arbete för att utveckla kvaliteten i våra kontroller ytterligare och det arbetet kommer att innebära att vi också kommer till rätta med dessa eventuella kvalitetsbrister. Se vidare avsnittet om utveckling av kvaliteten i kontrollen.

För kontrollpengarna har de 27 årsarbetarna lyckats genomföra 5601 kontrollbesök ute på olika verksamheter. En liten ökning jämfört med föregående år. Målet var satt till 6300 kontrollbesök, men vi har inte riktigt lyckats nå detta. Vi tror att detta främst beror

på en brist i sättet vi planerar kontrollerna, och då framförallt direkt i anslutning till årsskifte. För att komma upp i denna nivå kommande år förändrade vi planeringen och verktygen för planering redan under senhösten för att få en effektivare start på kontrollarbetet direkt efter årsskiftet.

Analys utifrån kostnadseffektivitet

Vi tror att vi får störst effekt av vårt arbete genom att synas ute i verksamheterna så mycket som möjligt och minska det administrativa arbetet så mycket som möjligt. Vi tror också att en viktig del av vårt uppdrag är att utföra vårt myndighetsuppdrag så billigt som möjligt, utan att ge avkall på kvaliteten i arbetet. Utifrån detta synsätt är det intressant att se på kostnadseffektiviteten när det gäller genomförda inspektioner.

Kostnaden per inspektion har i år varit 3902 kronor, att jämföras med förra året då kostnaden var 3980 kronor. Siffran är framtagen genom att dela den totala summan av avgifter som tagits in för kontroll, med det antal kontroller som gjorts. Sättet att räkna säkrar upp att delar av arbetet inte bara flyttas till någon annan del av verksamheten. Som jämförelse räknar Stockholm med att hamna på en kostnad på 3830 kr per kontroll i år, alltså en marginell skillnad.

Jämfört med förra året har vi minskat kostnaden med 2 procent, vilket i sig är bra med tanke på att lönekostnaden samtidigt ökat med cirka 3 procent, men jämfört med 2011 är minskningen drygt 40 procent. Den här trenden har vi hållit i många år nu och går vi ytterligare tre eller fyra år bakåt i tiden så är kostnadsminskningen per inspektion över 70 procent. Att minskningen nu börjar plana ut ser vi som helt naturligt eftersom vi nu ligger på en nivå där det är svårt att göra några större förändringar, om vi inte tänker oss att förändra sättet vi inspekterar i grunden. När vi tittar på hur EU och Livsmedelsverket ställer sig kring hur kontrollen ska bedrivas ser vi ingen större förändring jämfört med där vi är idag. En stor förklaring till förändringen är att vi fokuserat kring grunduppdraget och försökt skala bort de delar av verksamheten som tar resurser utan att tillföra någon positiv effekt ute på verksamheterna. Vi har också försökt renodla inspektörernas roll och flyttat över administrativa uppgifter på administratörer, eller helt enkelt omvärderat behovet av en del administration och gjort det enklare eller helt tagit bort det.

En gemensam syn på uppdraget har också skapat en medvetenhet som gör att man i vardagen värderar olika delar av jobbet på ett annat sätt än tidigare och då lägger tiden där den gör störst nytta. Vårt mål är att hamna på en kostnad på ungefär 3300 kronor per inspektion, vilket vi tror är möjligt, bland annat genom de förändringar vi nu gjort i planeringen

Vi kan också se att varje inspektör, räknat som årsarbetare, gör fler inspektioner idag, jämfört med tidigare. Vi ligger idag på 211 inspektioner per årsarbetare. Förra året var siffran 207.

Kvalitet i kontrollen

Vi har under flera år nu haft fokus på att öka effektiviteten i livsmedelskontrollen. En effektivitet som vi tror och som också våra kunder tycker är en viktig del i kvaliteten. Vi tror att en ökad närvaro ute hos verksamheterna har en positiv effekt på livsmedelssäkerheten, vilket också är en bild som FVO (Food and Veterinary Office), Livsmedelsverket och branschen har. Viktigt är bara att närvaron görs så kostnadseffektiv som möjligt, helt enligt avsnittet ovan. I både insiktsundersökningen och i våra fokusgrupper har vi sett att våra verksamheter är mycket nöjda med utvecklingen av vår effektivitet. Sedan 2009 har betyget för effektivitet ökat med 14 enheter i kundundersökningen "Insikt" och vid samtalen i fokusgrupperna framkom tydligt att de alla sett en stor förändring till det bättre när det gäller vår effektivitet. När

vi analyserat kundundersökningarna vidare och ställt dem mot varandra ser vi att vi får relativt höga betyg kring vårt bemötande, vår kompetens och vår tillgänglighet. Vi kan också se att det sätt vi arbetat med att bli en tydligare myndighet skapat en positiv bild. Trots att vi arbetat med att bli mer myndighetsmässiga, bland annat genom att ta fler beslut och informera mindre, så anser verksamheterna att vi blivit mindre byråkratiska, enklare att ha att göra med och att vi gjort det enklare för dem att leva upp till våra krav, eller snarare lagens krav.

Det som sticker ut och visar vad vi istället behöver arbeta med är rättsäkerheten, i ett vitt begrepp. Insiktsundersökningen visade att vi ökat på alla områden utom rättsäkerhet. Fokusgrupperna har hjälpt oss att förstå bättre vad detta står för. Det finns två områden som sticker ut i dessa samtal och det är tydlighet kring våra avgifter och likhet i bedömningar och krav. Man kan också beskriva det sista som förutsägbarhet i myndighetsutövningen. Nu har vi alltså kommit till ett läge där vi ser att vi behöver skifta fokus lite och i större grad än tidigare koncentrera oss på innehållet och utförandet av besöken.

Den första punkten, tydlighet kring våra avgifter, har vi börjat arbeta med under hösten. Vi har startat ett arbete på avdelningen där vi involverar olika stödfunktioner i huset för att ta ett helhetsgrepp kring våra avgifter. Vi vill reda i hela kedjan kring en avgift, allt från det att en verksamhet söker information om hur de ska anmäla sig till oss och ända fram till verksamheten har betalt sin sista faktura och avslutar sin verksamhet. Det kan handla om hur fakturan är utformad, hur vi förklarar vårt uppdrag när vi är ute på kontroll, hur informationen på hemsidan ser ut eller vad kontaktcenter svarar när de får en fråga till sig. Vi tror att detta kommer att göra stor skillnad för verksamheterna och driver även dessa frågor nationellt för att systemet inte ska halta i landet.

Den andra punkten, likhet i bedömningar och krav, startade vi ett fokuserat arbete kring tidigt i våras. Vi hade, utöver insiktsundersökningen och fokusgrupper, gjort "skuggningar" av inspektörer ute på inspektion där en slutsats var att resultatet och effekten av kontrollen påverkas mycket av den förberedelse som görs innan besöket. Vi började därför, i dialogform och med hjälp av feedbackövningar, arbeta med ett gemensamt förhållningssätt och en struktur till hur vi förbereder oss inför en inspektion. Vi har nu under hösten startat nästa del i detta arbete där vi försöker skapa ett gemensamt sätt att dokumentera besöken och ett sätt att utveckla vår kontrollmetodik till att bli mer flexibel och skapa förutsättningar för att, på ett bättre sätt än idag, få en så verklig helhetsbild av varje verksamhet som möjligt. Svårigheterna handlar om att på ett gemensamt, systematiskt och tydligt sätt, kunna hantera verksamheter som i många fall knappt har något gemensamt med varandra och dessutom delvis styrs av olika lagområden. Utgångspunkterna i arbetet är att fokusera på likheterna och utgå från syftet med lagstiftningen, samtidigt som vi försöker ha ett kundperspektiv för att minska bördan för företagaren. Arbetssättet vi valt för att skapa förändringen handlar om dialog tillsammans med alla medarbetare, på olika sätt och i olika forum, för att byta och jämföra våra bilder av verkligheten och dra nytta av allas kapacitet.

Konkret kommer arbetet ge oss möjlighet att erfarenhetsklassa alla verksamheter på ett mer rättvisande sätt än idag, vilket kommer att synas direkt på deras årsavgift.

Förutom att öka rättsäkerheten kommer arbetet med utveckling av kontrollmetodiken också innebära att vi bättre kan leva upp till kraven att motverka fusk och bedrägerier samt att kontrollen ytterligare hjälper till att skapa säker mat för göteborgaren.

Effekten av detta arbete tror vi inte kommer visa sig omgående. Det är ett långsiktigt arbete vi räknar med ska ta hela nästa år i anspråk. Även om vi tror att många av effekterna är svåra att mäta så är vi övertygade om att det kommer påverka framtida kundundersökningar positivt.

I stora delar av utvecklingsarbetet samverkar vi med Stockholm, Malmö, Livsmedelsverket och gruppen Livssamverkan Sverige, för att skapa en spridning av tankarna och höja kvaliteten på hela Sveriges livsmedelskontroll.

6.12 Miljötillsyn

Slopade eller ändrade föreskrifter

Under året har miljöförvaltningen initierat att lokala föreskrifter tagits bort eller gjorts om. Den lokala tillståndplikten för hållande av orm eller vissa andra djur inom detaljplanelagt område ansåg vi var otidsenlig och för inskränkande. Syftet med föreskriften ansåg vi kunde uppnås med andra bestämmelser i miljöbalken. Paragrafen är numer borttagen i de lokala föreskrifterna om miljö- och hälsoskydd.

Det är flera paragrafer i de lokala föreskrifterna om gaturenhållning vi föreslagit ska tas bort. Paragrafen om förbud mot saltning på gångbanor ansåg vi numera inte behövs. Paragrafen är nu borttagen. Paragrafen om bland annat höjden på häckar ansåg vi att det inte fanns rättslig grund för att ha i dessa föreskrifter. Det finns nu ett ärende på stadsledningskontoret om att ta bort denna paragraf och reglera syftet med paragrafen inom ramen för annan lagstiftning.

Påverkan genom remissvar

Genom att bland annat svara på remisser från statliga verk har förvaltningen möjlighet att påverka framtida lagstiftning inom miljöområdet. Vi svarar även länsstyrelsen på remisser i tillståndsärenden. Genom det har vi möjlighet att påverka de villkor som ska fastställas för verksamheterna. Under 2013 svarade vi på cirka 70 sådana remisser. Detta arbete anser vi vara viktigt för just möjligheten till påverkan. Vi har dock inte möjlighet att finansiera det med avgifter utan kommunbidraget måste användas. Tendensen är att remisserna ökar i omfattning. Med det nya industriutsläppsdirektivet (IED) kommer det att öka ännu mer. Remisstiderna blir också kortare och kortare. Detta innebär att det kan vara svårt att prioritera om. Med de begränsade resurser vi har måste vi framöver prioritera starkt vilka remisser vi ska svara på.

Överklagade beslut

Under 2013 överklagades cirka 75 av de beslut som fattades på avdelningen. Det kan jämföras med 79 stycken överklagade beslut under 2012. Antalet överklagningar har under de senaste åren ökat och en orsak till detta är att vi idag fattar betydligt fler beslut. Det största området för överklagningar är fakturor. Andra områden är buller samt beslut till privatpersoner om att inte gå vidare med deras klagomål. För den övervägande delen av överklagningarna får vi rätt i högre instanser. Endast ett fåtal av 2013 års överklagningar är avgjorda av länsstyrelsen, elva stycken, och de flesta av dessa är överklagade vidare till mark- och miljödomstolen.

En del av överklagningarna är mer intressanta än andra. Det är de där det finns olika tolkningar av lagstiftningen och där vi är positiva till att testa den för att få bättre vägledning för framtida liknande beslut. Några av dessa rör frågan vem som är att betrakta som verksamhetsutövare.

Inom vårt arbete med tillsyn av och tillstånd för enskilda avlopp har flera beslut de senaste åren överklagats. Vi har begärt tillsynsvägledning hos både Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten kring framför allt bedömningar och hantering av minireningsverk. Vi har inte fått vägledning i tillräcklig omfattning utan fått fatta beslut ändå. Vi har istället fått tillsynsvägledningen genom domstolsbeslut i överklagningsärenden. Detta är, enligt vår uppfattning, ett komplicerat och tidsödande sätt att få vägledning.

Tillsynskampanjer

Under året har vi satsat på tillsynskampanjer. Detta för att effektivisera tillsynen genom att bland annat testa nya arbetssätt och att under en begränsad tid tillsyna ett område eller bransch. Vid några tillfällen under året har flera av inspektörerna under en vecka bedrivit tillsyn på verksamheter i småindustriområden. Vi har där testat användningen av ett förenklat kontrollkort istället för att skriva inspektionsprotokoll. Detta har fallit väl ut och kommer att utvecklas ytterligare.

Tillgänglighet

Under 2012 anslöt sig förvaltningen till stadens kundtjänst 150017. Denna funktion har under 2013 överförs som en särskild svarsgrupp inom Kontaktcenter (KC). Vår uppfattning är vår tillgänglighet och effektivitet har ökat genom att telefonsamtalen i första hand hanteras av KC. KC har längre öppettider och fler personer som svarar i telefon än vad vi hade med egen växel. Även om antalet telefonsamtal minskat till oss så har sannolikt antalet ärenden ökat med tanke på den ökade tillgängligheten. Eftersom vi inte är upptagna med telefonsamtal i samma omfattning som tidigare har vi större möjlighet att hantera ärenden på kortare tid. Uppfattningen är att vi idag hanterar en större andel befogade klagomål. Effekterna ser vi framför allt inom hälsoskyddet och hanteringen där av bostadsklagomål. Vi kommer att fortsätta med att underlätta för KC att kunna svara på våra frågor genom att utveckla informationen på webben. Detta kommer även till nytta för de som direkt går in på webben för att få information.

6.13 Stadsmiljö

Miljöövervakning

Bullerövervakning

Åtgärdsprogrammet

Programmet är antaget av miljö- och klimatnämnden och är skickat till stadsledningskontoret för behandling i kommunstyrelsen/kommunfullmäktige. Vår förhoppning är att programmet ska komma fram för antagande nu när miljöprogrammet är helt beslutat.

Samarbete med andra

Projektet Stadens ljud är avslutat. Den viktigaste lärdomen från projektet är att det är en styrka att arbeta med en fråga förvaltningsövergripande och mellan städer, det ger genomslagskraft och uppmärksamhet som vi inte hade kunnat få om vi drivit arbetet isolerat i en stad. Projektet har dessutom lagt grund för och fördjupat fortsatt samarbete mellan städerna och mellan förvaltningarna i Göteborg.

Vi har deltagit i möten med Eurocities bullergrupp. Erfarenheten är att detta nätverk kommer att ge oss bra input i vårt fortsatta arbete och vice versa.

I övrigt pågår en rad samarbeten inom staden och med akademien.

Biologisk mångfald

Under 2013 har vi lagt betydligt mer tid än planerat på ”inkorgsärenden”, remisser om vattenverksamhet, strandskydd, havsmiljöfrågor och frågor knutna till vår vattensamordning. Det har i sin tur medfört att det har varit svårt att lägga den tid vi bedömt nödvändig på naturvårdsstrategin. Detta hoppas vi kunna reparera under 2014. Vi har också lämnat in en LONA-ansökan för detta arbete och vi söker stöd från miljöprogramslaget.

De marina undersökningarna om flora på hårbottnar respektive grunda mjukbottnar är

klara. När det gäller vår medverkan i referensgruppen för Bohuskustens vattenvårdsförbund pågår diskussioner om vem som ska representera staden.

Undersökningarna av metaller i vattenmossa, bottenfauna och metallhalt i vallgravsfisk är också klara.

Luftövervakning

Vi bedömer att vi kommer att klara miljökvalitetsnormen för partiklar, men att kvävedioxiden som tidigare kommer att vara svårare att klara. En årsrapport för luftövervakningen kommer att presenteras separat, när alla mätdata är kvalitetsgranskade och sammanställda.

Från och med 11 juli 2013 gäller nya regler för vilka instrument som får användas. Naturvårdsverket var sena med besked om vad som är godkänt och därför har vi inte hunnit förnya instrumenten i tid. Vi räknar dock inte med att detta ska vålla problem. För oss var det viktigt att inte upphandla innan vi visste i vilken omfattning vi behövde förnya och vad som skulle vara godkänt. Vi har köpt ett nytt partikelinstrument och upphandling av två nya NO_x-instrument pågår.

Förutom vid våra fasta mätstationer, har vi hela året mätt på Friggagatan, vid Drottningtorget och Masthuggstorget. Mätningen på Friggagatan syftar till att utreda dubbdäcksförbudet ytterligare. Mätningarna vid Masthuggstorget ger bland annat bra underlag inför planerna för bostäder i området. Mätningen vid vår ”huvudstation” Femman har delvis störts av fastighetsägarens nödvändiga takarbeten.

Vi har lagt mycket tid på att förbättra och uppdatera vår emissionsdatabas, bland annat har sjöfartens utsläpp blivit mer noga beskrivna. Bra uppgifter om utsläpp är en förutsättning för att kunna göra bra beräkningar och prognoser.

Miljödiplomering

Vi arbetar med diplomering av företag, stadsdelar och event. Ett viktigt fokus under senare år har varit samverkan med besöksnäringen, hur Göteborg kan vara ett attraktivt besöksmål med miljöprofil. Tidigare har vi diplomerat många mindre hotell. Nu går vi vidare med restauranger. Ett annat exempel inom arbetet med besöksnäringen är vår diplomering av många evenemang och mässor.

Flera stadsdelar arbetar med miljödiplomering. Flera fackförvaltningar är också diplomerade, men fortfarande saknas många som varken är diplomerade eller har annat miljöledningssystem.

Den största volymen diplomerade verksamheter är fortfarande mindre företag.

Pedagogiska odlingsträdgårdar

Pedagogiska odlingsträdgårdar har varit igång i två år och totalt är sex skolor med. Vi har utbildat alla lärare i odling och hur man planerar sin odling. Och odlingen är igång på alla skolor. Vi har fått mycket positiv uppmärksamhet i flera lokala tidningar. Avsikten är att odlingarna ska användas som en integrerad del av pedagogiken, de bygger på hela skolans engagemang. Vi känner att vi kommit långt. En utvärdering av arbetet har gjorts av Göteborgs universitet och Chalmers och kommer att presenteras i början av 2014.

Inom projektet uppmärksammades tidigt att olika förvaltningar inom staden har uppdrag som tangerar ”Urban odling”. Därför har vi tagit initiativ till samordning så att vi inte gör dubbelarbete. Vi har också tagit fram en enkel folder som beskriver våra olika uppdrag samt vi har kommunicerat det till stadsdelarnas utvecklingsledare på en nätverksträff.

Nätverk, frukostmöten, miljömålsstöd och uteklassrum

Vi håller i två olika nätverk inom staden. Sedan länge har vi ett nätverk för utvecklingsledare miljö i stadsdelarna. Tema för mötena har varit; stadens resursmål, miljömåltider, stadsnära odling, mobilitet och resor, energieffektivitet, miljöledning, klimatstrategi, miljörapport och miljöprogram samt två möten där utvecklingscheferna har deltagit för avstämning. Vid mötena har ibland personer från Lokalförvaltningen, Kretslopp och vatten samt Miljöförvaltningen bjudits in för att föreläsa och/eller svara på frågor. Information, diskussion och avstämning om ansökningar till miljömålsmiljonen och miljöprogramsåtgärder har också tagits upp på mötena.

Sedan början av året har vi kompletterat det tidigare nätverket med ett för miljösamordnare i fackförvaltningar och bolag. Syftet är att stimulera det interna miljöarbete och ge stöd och information samt möjlighet till erfarenhetsutbyte. Fyra träffar har genomförts under året och cirka 20 personer har deltagit vid varje tillfälle. Nätverksträffarna har tagit upp följande ämnen; stadens målsättningar inom miljöområdet, organisera miljöarbetet, stadens resursmål samt miljöanpassade inköp.

Vi ordnar regelbundet frukostmöten kring olika miljöteman. Målgruppen är stadens egna politiker och anställda, men om andra skulle vilja delta är de välkomna. Frågor som varit aktuella under året är till exempel mikroplast i havet, hållbart välbefinnande – minskad materiell konsumtion och hur försurningen i havet påverkar växter och djur.

Sedan flera år har vi gett bidrag till stadsdelarna för att de ska stärka sitt miljöarbete. Ursprungligen var det knutet till utbildning av personal, senare har vi reviderat kriterierna och har nu fokus på stöd till åtgärder som medverkar till att vi når våra miljö kvalitetsmål. Ett sätt att nå målen kan vara att arbeta med miljöledning och då ingår utbildning av personalen. Drygt 200 personer har under året miljöutbildats med hjälp av bidraget De åtgärder i miljöprogrammet som miljömålsmiljonen har bidragit till att genomföra är; 74 Utöka källsorteringen på kommunens anläggningar för allmänheten, 175 Utbilda kommunens personal om miljömålen, 197 Sortera ut matavfall. Andra exempel på bidrag är Emmaskolan i SDF Angered som har fått bidrag för inköp av material till barnen i förskola/skola som ska användas för att utforska miljön i groddamm och utomhusklassrum i syfte att förstå biologiska och ekologiska sammanhang. Två stadsdelar har även fått bidrag till installation av laddningsstolpar för att kunna använda elbil i verksamheterna.

Miljömåltider

Andelen miljömåltider fortsätter att öka men inte i den takt som är nödvändig för måluppfyllelse så att minst 50 procent miljömåltider uppnås 2014. För att möta budgetens inriktning angående att allt kött som kommunen upphandlar och serverar ska vara ekologiskt har ett nytt grossistavtal tagits fram. Det utgår från stadens styrande dokument samt Måltid Göteborgs samlade erfarenheter om vad som kan bidra till måluppfyllelse. Det innebar bland annat att fler ekologiska produkter ska finnas med bland sortimentet och ska ersätta konventionella. För att jobba med den fylligare definitionen har man ställt krav på ett varierat utbud av förpackningsstorlekar och sist men inte minst att allt kött och alla charkprodukter ska vara ekologiska.

Många samverkansprojekt och samarbeten i olika former pågår i staden och bidrar till och skapar förståelse för miljömåltider.

Vi har arbetat med vegetarisk inspiration vid fem tillfällen under året. Det är en uppskattad, eftertraktad och stödjande insats för stadsdelarna.

Vi har ett fortsatt bra samarbete med Måltid Göteborg och det leder också till fler miljömåltider och att frågan tas upp i olika sammanhang.

Under hösten har vi tillsammans med enhetschefer måltid genomfört miljömåltidsrecepttävlingen Bönor Bygger Biceps. Cirka 150 tioåringar har tillsammans med sina pedagoger varit på miljöförvaltningen och fått en cirka tre timmar lång utbildning om mat och miljö. Efter utbildningen jobbade klasserna med att väga sitt tallrikssvinn samt att komponera ett miljömåltidsrecept. Ängåsskolan i Västra Göteborg vann med bästa recept.

EU- projektet Sustainable Food in Urban Communities ska involvera både icke offentlig och offentlig verksamhet i gemensamma frågor för att få stor bredd, förståelse och kunskap om hållbar mat i städer. De deltagande städerna ska lyfta fram hållbara offentliga och privata kök som genom hållbar upphandling kan vara goda exempel i kommande arbete för hållbar och hälsosam mat för alla. Ett av åtagandena med projektet är att skriva en lokal handlingsplan som ska visa hur arbetet ska gå vidare efter projektets slut i april 2015. Den handlingsplanen kan vara förstudie till den livsmedelsstrategi som är en åtgärd i miljöprogrammet.

7 Förvaltningens utvecklingsfrågor (utmaningar)

7.1 Skapa samsyn och rätt förväntningar kring vårt uppdrag

Vi har haft några möten med andra förvaltningar i staden där vi bland annat tagit upp vår roll som myndighet. Uppfattningen är att det fortfarande inte är tydligt hos dem vad vår roll som myndighet och deras roll som verksamhetsutövare innebär.

7.2 Öka samverkan mellan förvaltningens olika verksamhetsområden

Under 2013 startade en samverkansgrupp kring förvaltningens arbete med västsvenska paketet där deltagare från miljötillsyn, stadsmiljö och juridik ingår.

Samverkan pågår mellan stadsmiljö och miljötillsyn vad gäller etablering av förskolor.

En hel del samverkan sker även mellan stadsmiljö och miljötillsyn inom områdena bygglov, buller, vatten och energi.

7.3 Behålla, attrahera och rekrytera kompetenta medarbetare

Förvaltningen konkurrerar om den bästa kompetensen och det gäller för oss att både kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare och uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Kommande generationer har delvis andra värderingar än dagens och därför är det viktigt att ständigt se över vad som uppfattas som attraktivt av dem vi vill attrahera.

- Under 2013 har förvaltningen kvalitetssäkrat rekryteringsprocessen utifrån ett jämställdhetsperspektiv.
- Vi arbetar med att utveckla introduktionen med fokus på vårt uppdrag för att nya medarbetare ska få en helhetsbild av Göteborgs Stad och snabbt komma in i sitt nya arbete.
- Förvaltningen uppmuntrar till goda prestationer genom arbetet med individuell och differentierad lönesättning som är kopplad till mål och resultat. Under 2013 har vi påbörjat ett arbete med de fackliga organisationerna för att öka begripligheten och tydligheten kring medarbetarsamtalet med fokus på lön.
- Vi arbetar med fördjupning av det systematiska arbetsmiljöarbetet kring arbetet gällande den yttre arbetsmiljön för att öka tryggheten och säkerheten vid inspektioner och externa möten.
- Vi arbetar för att skapa karriär- och utvecklingsmöjligheter för våra medarbetare genom att erbjuda specialiseringar och deltagande i projekt. Dessutom ger vi medarbetare möjlighet att genomgå stadens utbildning Morgondagens chef

7.4 Fördela och använda våra resurser så att vi uppnår störst effekt i relation till vårt uppdrag

Frågan diskuteras självklart när budgetens kommunbidrag ska fördelas, men diskussionerna behöver fördjupas. Inte minst måste vi förstås fundera på hur vi uppnår störst miljönytta.

7.5 Utveckla ett tydligare serviceperspektiv i arbetet

Se avsnitten 6.10 och 6.11.

7.6 Vara drivande i stadens utveckling för ett hållbart samhälle

Vi har arbetat med miljöprogram, åtgärdsprogram för buller, kemikalieplan och klimatstrategiskt program. Arbetet med Naturvårdsstrategin har startat. Vi samordnar

vattenfrågorna inom staden. Vi samordnar arbetet med miljömåltider. Och vi har aktiva nätverk för både fackförvaltningar – bolag och stadsdelsförvaltningar. Vi håller på att utveckla arbetet med konsumtionsfrågorna och det arbete vi gjort i Wise-projektet inom samarbetet Mistra Urban Futures har fått stor uppmärksamhet och kommer att vara en viktig utgångspunkt i vårt kommande arbete. För om vi ska nå ett hållbart Göteborg så kommer vi att behöva arbeta med en lång rad olika frågor där förståelsen för ett ändrat beteende blir allt viktigare.

Vi är alltså ganska heltäckande inom miljöområdet och uppfattar också en allt större förståelse för vårt uppdrag.

Det vi skulle behöva bli mer aktiva med är att föra ut kunskaper om miljöfrågorna, stadens mål och vad man kan påverka i sin vardag. Hela stadens organisation har inte alltid kunskap om stadens mål inom miljöområdet, och vanan att relatera till miljömålen i vardagsverksamheten finns inte alltid. När vi har hela staden med oss blir det också lättare att nå ut till medborgare och näringsliv.

Publikationer utgivna av Göteborgs Miljöförvaltning

Rapporter (ISSN 1401-2448):

- R 2014:1 Årsrapport 2013
R 2014:2 Inventering av alger på grunda hårbotten i Göteborgs skärgård
R 2014:3 Inventering av grunda mjukbotten i Göteborg 2013
R 2014:4 Varor i lågprissegmentet - tillsyn över detaljhandeln. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
R 2014:5 Budget 2014
- R 2013:1 Årsrapport 2012
R 2013:2 Metaller i vattendrag 2012
R 2013:3 Bottenfauna i Göteborgs kommun 2012
R 2013:4 Metaller i vallgravsfisk 2012
R 2013:5 Sumpskogar och lövlundar i Göteborgs kommun. Inventering av ett urval av områden
R 2013:6 Insekter i ruderatmarker och kraftledningsgator i Göteborgs kommun
R 2013:7 Luftkvaliteten i Göteborgsområdet. Årsrapport 2012
R 2013:8 Ekologisk landskapsanalys - en pilotstudie
R 2013:9 Miljörapport 2012. En beskrivning av miljötillståndet i Göteborg
R 2013:10 Riktvärden och riktlinjer för utsläpp av förorenat vatten till recipient och dagvatten i Göteborg
R 2013:11 Kemikalier i ytterkläder - tillsyn över detaljhandeln. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
R 2013:12 Skyddsvärda träd i Göteborgs kommun
- R 2012:1 Årsrapport 2011
R 2012:2 Utbredning och förekomst av alger på hårbottenmiljöer i Göteborgs skärgård
R 2012:3 Förekomst av TBT i sediment från småbåtshamnar och dess effekt på nätsäckor
R 2012:4 Inventering av dagaktiva fjärilar i Göteborgs kommun 2011
R 2012:5 Inventering av trollsländor i Göteborgs kommun 2011
R 2012:6 Inventering av hasselsnok (*Coronella austriaca*) i Göteborgs kommun 2011
R 2012:7 Transplantering av lunglav *Lobaria pulmonaria* i sex skogsbestånd i Göteborg 1994 – 2011
R 2012:8 Kemikalier i möbler - tillsyn hos möbelhandel. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
R 2012:9 Metaller i vallgravsfisk 2011. Ett samarbete mellan Göteborgs Naturhistoriska museum och Göteborgs Stads miljöförvaltning
R 2012:10 Bottenfauna i Göteborgs kommun 2011
R 2012:11 Metaller i vattendrag 2011
R 2012:12 Luftkvaliteten i Göteborgsområdet. Årsrapport 2011
R 2012:13 Kunskapen om Reach hos nedströmsanvändare av kemikalier. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
R 2012:14 Distribution av färdigförpackad mat inom hemtjänsten
R 2012:15 Budget 2012
R 2012:16 Kunskapsförsörjning och samordning av det tobaksförebyggande arbetet i Göteborg
R 2012:17 Kunskapsförsörjning och samordning av tobaksförebyggande insatser. Utvärdering av ett projekt i Göteborgs Stad
R 2012:18 Tema: Tobaksprevention och in-vandrargrupper – fortsättningsprojekt (TTI)
R 2012:19 Tobaksprevention och invandrargrupper Utvärdering av ett fortsättningsprojekt i Göteborgs Stad
R 2012:20 Nationell konferens Tobak eller Hälsa – måluppfyllelse till år 2014 bland de grupper som röker mest
R 2012:21 Utvecklad tillsyn på skolgårdar med mål att alla skolgårdar i Göteborg skall vara rökfria
R 2012:22 Tobakspreventiva insatser i mångkulturell miljö. En intervjuundersökning om kunskap och attityder
R 2012:23 Miljörapport 2011. En beskrivning av miljötillståndet i Göteborg
R 2012:24 Kemikalier i leksaker. Tillsyn av detaljhandeln. Tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm
R 2012:25 Miljö- och klimatnämndens budget 2013
R 2012:26 Metaller i smycken - Tillsynsprojekt i samarbete mellan Göteborg, Malmö och Stockholm

